

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN RESEARCH
IN WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 29-31, 2022**

**LVIV
2022**

РОЛЬ САМОСТІЙНОГО ОЧИЩЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО СЛУХОВОГО ПРОХОДУ У РОЗВИТКУ ЙОГО ПАТОЛОГІЙ

Дзиза Алла Василівна,
асистент кафедри отоларингології ХНМУ
Попова Анна Олександрівна,
Тінчуріна Сабіна Рашидівна,
Осинкін Нікіта Олександрович
Студенти
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Вступ. У багатьох країнах відзначаються високі показники захворюваності і смертності, пов'язані з патологіями та травмами вуха. Наразі велика частка людей практикує самостійне видалення сірки із зовнішнього слухового проходу, нехтуючи великим ризиком його травмування. Популярність цієї маніпуляції серед населення пояснюється сприйняттям сірки як косметичної неприємності.

Зовнішній слуховий прохід людини має здатність до селф-клінінгу. Вушна сірка забезпечує змащення, очищення та захист шкіри зовнішнього слухового проходу від потрапляння рідини, інфекції, травми та сторонніх тіл. У нормі немає потреби чистити слуховий прохід, оскільки надмірне очищення підвищує вологість і пом'якшує тканини слухового проходу. Це може призвести до виникнення інфекції та подразнення вуха, що у свою чергу спричиняє зміни у шкірному покриві зовнішнього слухового каналу та порушує нормальне функціонування органа.

Вушна сірка є секретом церумінозних залоз, змішаним зі шкірним салом і злущеними клітинами епідермісу. Має бактерицидну дію, адже містить лізосоми, глікопротеїни, імуноглобуліни, ліпіди та мікроелементи, що відіграє важливу роль у підтримці місцевого захисного механізму. Церумен має слабокисле середовище (рН = 4-5), що несприятливо впливає на патогенні мікроорганізми та допомагає знизити ризик інфікування слухового проходу.

Рухи нижньої щелепи (під час жування, розмови, кашлю) забезпечують

природний шлях виведення сірки з вуха. Шкірний покрив слухового проходу постійно зростає. При цьому він зсувається назовні, починаючи від барабанної перетинки. Так відбувається очищення слухового проходу від сірки та сторонніх тіл. Завдяки в'язкій консистенції серумену сторонні тіла прилипають до нього, запобігаючи закладанню вуха або досягненню барабанної перетинки.

Практикуючі лікарі стверджують, що очищення вух від сірки може нанести пошкодження епітелію слухового проходу, саме тому вони радять проводити туалет тільки вушної раковини та області входу у слуховий прохід, не проникаючи всередину.

Через проникнення паличкою або інших сторонніх предметів у слуховий прохід є великий ризик виникнення ряду небажаних змін:

- порушується фізіологічний процес самоочищення слухового проходу, втрачається природний захист і орган слуху стає більш схильним до інфікування;
- стимулюється секреція церумінозних залоз, що тільки збільшує кількість сірки;
- ущільнюється сірка, що сприяє утворенню сірчаної пробки;
- сірка проштовхується всередину вуха, замість її видалення;
- перфорація барабанної перетинки і втрати слуху.

Ризик підвищується, якщо дана маніпуляція виконується як сліпа процедура без прямого огляду слухового проходу з використанням предметів, не призначених для видалення сірки та сторонніх тіл у вусі (ватні палички та ватні палички з вільним кінчиком, пір'я, шпилька та інше).

У деяких людей утворюється занадто багато сірки, через що може погіршитись провідність звуку до барабанної порожнини. Також це може стати причиною виникнення таких симптомів: подразнення, свербіж, біль, проблеми зі слухом тим самим посилюючи бажання почистити вухо. Згідно статистичних даних, поширеність сірчаної пробки складає 6 % серед усього населення, у віці 21-30 років цей показник дорівнює 17.6 %.

Мета. Розглянути механізми самоочищення зовнішнього слухового проходу, їх роль у нормальному функціонуванні органу слуху. А також вивчити

рівень обізнаності студентів медичного ВНЗ щодо ризиків пошкодження структур вуха та утворення сірчаної пробки внаслідок порушення природного процесу видалення сірки.

Матеріали та методи. Були проведені ревізія наукової літератури та опитування серед студентів 1-3 курсів Харківського національного медичного університету. У ході дослідження використовувалася форма для онлайн-тестування та збору даних (Google Forms).

Результати та обговорення. У опитуванні взяло участь 140 студентів. Кожен із них проводить гігієну зовнішнього слухового проходу самостійно. Щодо частоти проведення гігієнічних заходів, 50% майбутніх медиків виконують декілька разів на тиждень; 39,3% — 1 раз на тиждень і 10,7% — декілька разів на місяць. При визначенні причини проведення даної процедури було виявлено, що для переважної частини студентів (71,4%) метою є досягнення естетичного вигляду зовнішнього слухового проходу, для 21,4% — покращення якості слуху і 21,5% студентів таким чином позбавляється свербіж. Більшість (92,9%) проводить самостійне очищення вух за допомогою ватних паличок і решта (7,1%) використовують мило та мильні розчини. З проблемою утворення сірчаних пробок стикнулися 28,6%. Дискомфорт під час чищення відчували 25% опитаних; 10,7% — відзначали наявність больових відчуттів; 7,1% учасників скаржилися на свербіння; 3,6% — на закладення вух і 3,6% проанкетованих виявляли кров під час чищення.

Висновки. Переважна кількість опитаних студентів вдаються до самостійного очищенням вушного проходу, що потенційно збільшує ризик травматизації та виникнення інших патологій вуха. Тож вкрай важливо проводити просвітницьку роботу з питань охорони здоров'я, інформування населення щодо механізмів самоочищення вуха природним шляхом, і ризиків, що виникають при користуванні не призначеними для видалення сірки предметами. Важливо, щоб видалення сірки проводилося за показаннями кваліфікованим медичним персоналом.